„Nu mă consider o victimă a sistemului" (din mărturiile lui Iuri Marin cu privire la deportare)

Maria ZINOVII

La aproape 30 de ani de la prăbușirea Imperiului Sovietic, istoria lagărelor de concentrare din URSS este încă extrem de puțin cunoscută. Spre exemplu, puțini cercetători au urmărit destinul tragic al celor deportați din Basarabia în Siberia, și anume, a celor care nu au revenit niciodată acasă. Iar odată cu trecerea anilor numărul celor care supraviețuiesc scade, ceea ce înseamnă că pierdem o sursă veridică de redare a istoriei.

Unul din copiii, care a fost strămutat de regimul sovietic în ținuturile îndepărtate ale Siberiei este și Iuri Marin, pe care l-am întâlnit în or. Novosibirsk, în cadrul proiectului „Expedițiile Memoriei". Născut în anul 1935, a fost deportat împreună cu părinții și bunica în noaptea de 12 spre 13 iunie 1941 din or. Soroca. Tatăl acestuia, Alexei Marin, profesor la Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, fost deputat în Parlamentul României, a fost separat de membrii familiei și condamnat la 8 ani de detenție în Ivdelag.

Acest studiu de caz l-am realizat în baza unor *izvoare* noi, care permit o mai bună cercetare a problemei și o înțelegere mai profundă a evenimentelor – istoria orală. Datorită interviurilor luate de la cei care au participat la evenimentele date, fenomenul deportărilor poate fi înțeles mai bine, fiindcă multe documente din acea perioadă s-au pierdut, multe au fost distruse, iar altele – falsificate, însă martorii acelor vremuri, reprezintă o sursă extrem de importantă și veridică.

În timpul intervievării, un accent deosebit s-a pus asupra modului de viață pe care l-au avut în locurile îndepărtate, unde au fost duși forțat conaționalii noștri, despre munca la care erau siliți, despre faptul cum erau remunerați, cum au reușit să supraviețuiască acelor condiții climaterice, și despre cum și-au petrecut puținul timp liber pe care l-au avut, dacă au petrecut sărbătorile religioase și dacă au vorbit limba maternă departe de casă.

Studiul este completat și cu informații depistate în fondurile Arhivei Naționale a Republicii Moldova.